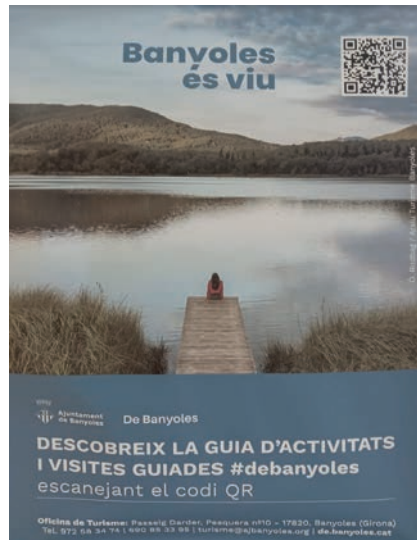

cament que han rebut reiteradament multes per accedir-hi, després d'haver estat «detectats» amb èxit per les càmeres de control i lectura de matrícules. La suspensió del trànsit al carrer de La Salle ha fet gaudir d'allò més els veïns, comerciants i repartidors. Els veïns de Girona Est continuen sense la passera sobre l'Onyar que els permetia accedir a la Creueta. La reposició de l'estructura (en mal estat des del temporal Gloria) ha passat per atzagaïades burocràtiques kafkianes, de manera que reconstruir tres o quatre metres de formigó equival a aixecar-hi el Golden Gate. De fer-hi un pont de veritat, ni se'n parla. A més, el consistori vol eliminar les hortes de les ribes de l'Onyar en aquell sector, i commina els avis que practiquen la noble activitat de l'horticultura perquè se'n vagin a fer-ho a l'altra punta de Girona: a les hortes de Santa Eugènia. Les raons adduïdes per a aquesta decisió no hi ha per on agafar-les. El canvi de rumb consistorial (de la inacció al caos) promet encara molt més: entre altres amenitats, eliminar les carpes de l'Onyar.

EL PLA DE L'ESTANY

Text i foto > XAVI XARGAY I OLIVA

Eslogan | Les i els publicistes tenen una visió *sui generis* de la llengua. A vegades en tiben les costures fins a extrems insuportables, a vegades li donen la volta amb resultats originals, a vegades mostren una ignorància insultant, a vegades ens fan reflexionar. Quan vaig veure el cartell publicitari de Banyoles en què es llegeix «Banyoles és viu», em van passar pel cap les quatre possibilitats anteriors. Ara la Banyoles dels vint mil habitants és una ciutat, per tant, «és viva»; tot i que podem considerar la seva mentalitat de poble i dir que «és un poble viu». No vull pensar que, en realitat, el que s'hi vol dir és que «A Banyoles s'hi viu (bé)», perquè es menjarien un pronom feble i un adverbi i hi afegirien un accent que no toca; tanta bestiesa lingüística en tres paraules fa posar la pell de gallina. En la tercera opció (que em temo que és la lectura correc-

>> Cartell publicitari de les activitats i visites guiades a Banyoles.

ta), es juga amb *Banyoles* com a complement directe, és a dir, Banyoles és viscuda amb plaer, i *Banyoles* com a subjecte, és a dir, Banyoles és un poble viu; en aquest cas, hi ha un error tipogràfic, perquè hi sobra l'accent. Queda una última opció, el resultat de la qual no m'acaba d'agradar, però que assumeixo: Banyoles és una ciutat trans. Sigui el que sigui, en el que tothom estarà d'acord és que és important que la gent hi visqui i la visqui amb civilitat, i que sigui una ciutat viva o un poble viu i que no degeneri en un o una zombi.

Xerrades i passejades | I una de les entitats que fa decennis que s'escarrassa per no ser un zombi és el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, organitzador dels col·loquis de tardor que ja han arribat al XXIX, sobre «El català d'avui: restes, estratègies i expectatives». Durant tot l'any 2023 s'han dut a terme a la llotja del Tint dos cicles de conferències, un de mediambiental amb el títol «Objectiu 2030: Per un Pla de l'Estany sostenible» i l'altre, «Els divendres, parlem», en el qual s'han ofert conferències sobre educació, art barroc, arquitectura, món romà, Joan Fuster, música tradicional, prehistòria i cartellisme. Una d'aquestes xerrades ha estat dedicada a l'arquitecte, animador cultural i antic president del Centre, Jeroni Moner, mort el 2021, a qui també s'ha dedicat una de les rutes habituals: «Conèixer el Pla de l'Estany: Obra construïda de Jeroni Moner a Banyoles».

EL RIPOLLÈS

Text > EUSEBI PUIGDEMUNT I PUIG

Aquesta crònica té un aire volgudament lúdic i festiu, ja que s'hi ressenyen les diverses fires i festes de tardor d'arreu de la comarca. La més matiner fou la Fira del Bestiar de la Vall de Ribes, juntament amb la Fira de la Vaca Bruna dels Pirineus, a Ribes de Freser, i que enguany arribà a la 39a edició. Es tracta d'un punt de trobada per exposar i vendre bestiar boví amb el concurs de la millor vaca i tota mena d'activitats paral·leles. Hem de destacar el popular esmorzar de ramaders, que s'elabora amb carn de vedella.

A Ripoll, en el marc de la Fira de Santa Teresa, se celebra la Fira Catalana de l'Ovella des de l'any 1843. A Espinavell, el dia de Sant Eduard hi va haver un dels esdeveniments ramaders més esperats per la importància econòmica i turística, la Tria de Mulats. A Sant Pau de Segúries, el primer cap de setmana d'octubre s'organitzà la trobada de ramaders i agricultors que aposten per mecanismes regeneratius; la trobada, titulada Regenerando, va tenir lloc al mas La Sala. I encara una nota històrica referida al bestiar: les darreres recerques i troballes arqueològiques a la vall de Núria i a Ulldeter han posat de manifest que al Ripollès ja hi havia activitat ramadera d'alta muntanya fa més de sis mil anys.

>> Cartell de la Biennial del Metall celebrada a l'octubre a Campdevànol.

(Foto: AJUNTAMENT DE CAMPDEVÀNOL)

Les altres dues fires comarcals que volem referenciar tenen a veure amb productes alimentaris, com les galetes a la cinquena edició de la Fira de la Galeta de Camprodon, i els formatges a la Fira Europea del Formatge, a Ripoll.

Sobre les festes de tardor, s'han celebrat les festes majors de Setcases, dedicada a sant Miquel; la de Llanars, sota l'advocació dels sants Cosme i Damià; la de l'excolònia tèxtil Estabanell-Cavallera, i la del barri de Sant Miquel de la Roqueta, a Ripoll. Val a dir que l'arquitecte modernista Joan Rubió i Bellver, deixeble d'Antoni Gaudí, va ser l'encarregat de bastir l'edifici de la capella del sant arcàngel, i que està protegida com a bé cultural d'interès local. També hi ha hagut els aplecs del Remei de Camprodon i el de Ripoll, el dia 8 d'octubre.

Pel que fa a festes de tarannà laic, s'ha celebrat la del Grito (el dissabte 23 de setembre) a la vila de les Abadesses, que hi té lloc des de l'any 2005, i la V Biennial del Metall a Campdevàrol. La festa mexicana del Grito commemora la proclamació de la independència de Mèxic i hi va participar, gràcies al bon temps, una munió de gent que va seguir totes les activitats organitzades al voltant d'aquest esdeveniment, el punt àlgid del qual va ser a les set de la tarda, en què la cònsol de Mèxic, des de

la balconada del Palmàs, proclamà «El Grito de la Independencia». La Biennial del Metall, els dies 6, 7 i 8 d'octubre, va continuar amb els seus objectius de potenciar-la i de fer-la créixer, a més de ser un espai de trobada entre empreses, institucions, forjadors artístics i persones vinculades al món del ferro.

Per anar acabant aquesta crònica, volem fer unes nòtules sobre art per ressenyar les diverses exposicions que al llarg dels mesos tardorals es pogueren veure a la comarca i que s'inauguraren els primers dies de la tardor a Sant Joan de les Abadesses, Camprodon i Ripoll. A l'Espai Art l'Abadia, a la vila de les Abadesses, va ser l'exposició de ceràmica de la ceramista Maria Teresa Capeta, i a la Sala Joan Maragall del mateix palau de l'Abadia, l'exposició de dibuixos dels germans Joan i Raimon Palau Juncà; a Ripoll, al Museu Etnogràfic, l'exposició en memòria del pintor camprodoní Manel Surroca (1917-2007); i a Cal Marquès de Camprodon, les pintures del polifacètic artista Fernando Vila. Com a acte cultural, va tenir lloc la Jornada de Fotografia del Transhumant Festival al balneari ribetà de Montagut, durant la qual es va lliurar el premi a la trajectòria fotogràfica Transhumant 2023 a la fotògrafa Anna Turbau.

LA SELVA

Text i foto > SEBASTIÀ GODAY

Un selvatà cronista | Va ser a Girona —aviso—, al Saló de Descans del Teatre Municipal, on va ser revestit, en públic, el riudellotenc i, per tant, selvatà, Joan Boadas i Raset com a cronista oficial de la ciutat de Girona, en una cerimònia emotiva i erudita en què Boadas, acompanyat per una bona part dels arxivers gironins i amics, va poder glossar els seus precedents en el càrrec amb erudició i lleugeríssims tocs d'humor enllaçant la seva feina d'arxiver, en què va arribar al màxim nivell professional amb el reconeixement del prestigiosíssim premi Ehmmed Leahy. Va estar acompanyat per molts dels seus amics, la família i per raons d'ordre de prioritats, per només dos dels cinc alcaldes de Girona a qui va retre comptes. De tots els seus sis precedents com a cronista oficial de la ciutat de Girona, només el primer no va escriure a la REVISTA DE GIRONA; els altres cinc han estat grans col·laboradors de la revista amb més o menys assiduitat. Sobretot Joaquim Pla Cargol, Lluís Batlle Prats, Enric Claudi Girbal, Jaume Marqués Casanovas i, no hi podia faltar, el seu antecessor,

GIRONINS A L'EXTERIOR

Text > CARLA PLANS-FÜSI,
resident a Graz (Àustria)

Nascuda i arrelada a la Garrotxa (de pare català i mare d'origen alemany), vaig estudiar medicina a la UAB amb intenció de no abandonar les entranyables contrades catalanes, i em vaig graduar el 2006 a la facultat de l'Hospital de Sant Pau de Barcelona. Durant l'últim semestre vaig fer un Erasmus (programa d'intercanvi d'estudis dins de la UE) en el qual vaig conèixer el meu futur marit, d'origen hongarès. L'amor va ser, doncs, el que em va fer deixar terres catalanes l'any 2007 per anar a viure i treballar al nord d'Alemanya, a l'antiga Alemanya Oriental. Cap semblança amb les terres gironines, ni en sentit paisatgístic ni culinari. Tot i això, l'oli d'oliva m'ha